

Vyjádření Regionální rady Jihovýchod ke zprávě vydané ČTK dne 22. 3. 2012 s názvem Transparency navrhuje zrušení regionálních operačních programů

(27. 3. 2012) „Protikorupční organizace Transparency International (TIC) volá po výrazných změnách při čerpání evropských fondů. Navrhuje například úplné zrušení regionálních operačních programů a výrazné zeštíhlení počtu programů, oznámili dnes novinářům zástupci TIC. Regionální operační programy musí být zrušeny a nahrazeny centrálně koordinovanými programy zaměřenými na jednotlivá témata, prohlásil také David Ondráčka, ředitel TIC.“

Regionální rada Jihovýchod považuje stanovisko TIC za nelogické.

Úřady Regionálních rad řeší problémy krajů, měst a obcí přímo zevnitř a z centra „dění“. Jsou to jednoduché funkční organizace se stabilní kvalifikovanou personální kapacitou, které dokáží flexibilně reagovat na potřeby v regionu. Nevidíme důvod vracet se k neosvědčenému modelu z let 2004-2006, systém ROPů je efektivnější jak v rychlosti proplácení dotací, tak v rychlosti odpovědí na dotazy příjemců a řešení jejich problémů. Pro žadatele o dotace v regionu je ROP vždy pouze jeden, na rozdíl od tematických operačních programů, kterých je deset. EU zároveň klade důraz na místně orientovaný přístup, tedy doporučuje čerpat dotace regionálně. Ve vyspělých zemích EU navíc jasně převládá trend přechodu od modelu SROP k modelu ROP, ve 27 členských zemích EU je z celkových 244 operačních programů 171 ROPů. Dalším jasným argumentem je také velká úspěšnost ROPů v čerpání dotací. Na prvních pěti místech v oblasti certifikovaných prostředků (tzn. již schválených a proplacených z EU do ČR) jsou regionální operační programy. Například ROP Jihovýchod má certifikováno již více než 50% prostředků z celkové alokace programu a většina centrálních operačních programů se pohybuje v rozmezí 10-20%.

Ministerstva, která řídí operační programy, zřizují pro jejich administraci mnoho dalších subjektů, takže vzniká velmi nepřehledná a rozsáhlá struktura, která je velmi obtížně říditelná.

Existuje mnoho variant, jak by mohla budoucí struktura operačních programů vypadat. Čím více se ale budou operační programy centralizovat nebo shlukovat, tím obtížnější bude vyjednávání a efektivní řešení problémů uvnitř jednotlivých regionů. Násilné spojování různých potřeb rozdílných krajů by bylo velmi problematické. Příprava metodik, délka rozhodování, administrace a další aktivity se nám ze současných jednotek dnů až týdnů protáhnou do měsíců a v horší variantě až roků, což je jednoznačně krok zpět. Značné ztížení čerpání dotací to bude znamenat nejen pro řídicí orgány, ale i pro příjemce dotací. Navíc zde vyvstává administrativní problém, jak vyřešit spojení větších územních celků, které by se nevešly počtem obyvatel do NUTS 2 a vyšší úroveň NUTS 1 je již celá ČR. Za centralizací a spojováním vidíme mnohem více úskalí, administrativní a finanční náročnosti, než přínosů.